

Motfyllda källarytterväggar

Uppfuktning utifrån

Källarhus och suterränghus drabbas ofta av inträngande fukt utifrån genom de motfyllda väggarna, i folkmun talar man om dräneringsproblem. Flertalet av alla fuktproblem i källare och suterränghus beror dock inte alls på något fel på dräneringsledningen, utan inträngande ytvatten, läckande dagvattenledningar, bristfällig utvändig fuktisolering resp. fyllnadsmassor. Skadorna visar sig ofta relativt tydligt genom fuktfläckar, putsläpp, saltutfällningar samt ibland även i form av vatten på golvet.

Även om dräneringssystemet förhindrar vatteninträngning förekommer ofta fuktskador eftersom utvändig fuktisolering saknas. Vattenånga tillåts då att diffundera in genom källarytterväggen resp. väggen fuktas upp kapillärt. Om källarytterväggen ej har isolerats invändigt utan endast putsats och målats eller tapetsrats så klarar sig ofta konstruktionen ifrån skador. Detta under förutsättning att de invändiga ytskikten är tillräckligt diffusionsöppna, d.v.s. vattenångan tillåts att torka inåt och avgå till inomhusluften. Om invändigt färgskikt inte är tillräckligt genomsläppligt, kommer det med tiden uppstå synliga färg- och puts-skador.

Om en invändig utreglad och isolerad väggkonstruktion förekommer, särskilt om en invändig plastfolie monterats, kommer uttorkningen inåt att starkt begränsas. Detta är en känd riskkonstruktion avseende risk för fuktskador. Med tiden kommer isolerskikt samt regelverk att vara uppfuktade till kritisk fuktnivå varvid mikrobiella skador uppstår i syll, regelverk och mineralull. Dessa skador utvecklas dolda i väggkonstruktionen och kan därför få stor omfattning utan att man kan se något på insidan. Dessa skador upptäcks i regel först efter 20-30 år och då genom mögellukt i rummet.

Uppfuktning inifrån

Hög fuktproduktion inomhus i form av vattenånga medför en förhöjd relativ fuktighet samt ett s.k. fukttillskott inomhus. I en normalventilerad villa med permanent mekanisk ventilation, understiger fukttillskottet normalt 1 gram vattenånga per m³ luft. I självdragsventilerade hus är fukttillskottet högre, i extremfall över 4 g/m³.

Om fuktig inomhusluft tillåts att komma i kontakt med kalla ytor, riskerar kondensvatten att fällas ut på den kalla ytan. När kondens fälls ut har man uppnått den s.k. daggpunkten. Det vanligaste exemplet på detta är imma på badrumspegeln efter duschning. Ett annat exempel är kondens på morgonen längs nederkant av sovrumsfönster, detta är en tydlig indikation på högt fukttillskott, p.g.a. bristfällig allmänventilation i byggnaden.

Alla isolerade konstruktioner måste av denna anledning vara lufttäta samt diffusionstäta, så att fuktig inomhusluft ej kan tränga ut och kondensera mot kalla och dolda ytor ute i tak- och väggkonstruktionen. För att förhindra luftläckage samt ångdiffusion monterar man en plastfolie på insidan av vägg-, respektive takkonstruktionen (ångspärr).

Slutsatser

Konsekvensen av riskerna för uppfuktning såväl utifrån som inifrån medför att invändigt isolerade källarytterväggar kräver en plastfolie i den övre, ej motfyllda delen av källarytterväggen, för att förhindra kondens och därmed fuktskador i väggkonstruktionen. Det är samtidigt olämpligt med plastfolie i den nedre motfyllda delen, eftersom den förhindrar uttorkning av markfukt genom diffusion. Invändigt reglade och isolerade källarytterväggar är av denna orsak en känd riskkonstruktion med avseende på risk för fukt och mögelskador.

För att källarytterväggar inte skall drabbas av fuktskador, skall fuktisolering monteras på utsidan av väggkonstruktionen, se nedanstående skiss. Om den utvändiga fuktisoleringen utförs med självdränerande isolerskivor behövs inte heller någon invändigt isolering av väggkonstruktionen. Det är även önskvärt att isolering monteras på den utvändiga sockeln, ovan mark, eftersom denna del av källarytterväggen är kallast vintertid.

